

พระพุทธศาสนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวอย่าง และชาดก

เรื่อง พุทธประวัติและชาดก

เวลา 2 ชั่วโมง

1) สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การวิเคราะห์พุทธประวัติ และชาดก โดยใช้การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลนั้น ย่อมทำให้ได้ข้อคิดสำคัญ ซึ่งสามารถนำมาเตือนสติ และเป็นหลักในการประพฤติตนอย่างเหมาะสม

2) ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

- ส 1.1 ม.2/5 วิเคราะห์พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
ม.2/6 วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์ข้อคิดจากพุทธประวัติ ตอนผจญมาร การตรัสรู้ และการสั่งสอนได้
- 2) บอกแนวทางการนำข้อคิดจากพุทธประวัติไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้
- 3) วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากมิตตวินทุกชาดกและราโชวาทชาดก และแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3) สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) สรุปลักษณะและวิเคราะห์พุทธประวัติ
 - การผจญมาร
 - การตรัสรู้
 - การสั่งสอน

- 2) ชาดก
 - มิตตวินทุกชาดก
 - ราโชวาทชาดก

3.2 สาระการเรียนรู้อัองถึน

-

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์
 - ทักษะการสังเกด
 - ทักษะการเรียงลำดับ
 - ทักษะการให้เหตุผล

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- 1) ภาระบวนการทำงานกลุ่ม

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้อัอง
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. อยู่อย่างพอเพียง
5. มีความอดทน อดกลััน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยเน้นภาระบวนการ : ภาระบวนการสร้างควมตระหนัก, ภาระบวนการกลุ่ม, วิธีสอนแบบบรรยาย)

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชน ตัวอย่าง และชาดก
- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความรู้เดิมที่นักเรียนเคยเรียน เรื่อง พุทธประวัติ และให้นักเรียนช่วยกันเสนอข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ
2. ครูเปิดเว็บไซต์ทรูปลูกปัญญา พระพุทธศาสนา ตอน ผจญมาร ให้นักเรียนดู พร้อมให้ดูภาพพุทธประวัติ ตอน ผจญมาร และให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ความหมายของคำว่า มาร ซึ่งนักเรียนอาจตอบได้หลากหลาย ครูเชื่อมโยงการวิเคราะห์ให้นักเรียนเข้าใจว่า “มาร” ตามภาษาธรรม อาจหมายความว่า กิเลส ได้แก่ โลภะ โทสะ และโมหะ ที่รบกวนพระทัยพระพุทธองค์ในขณะที่นั่งสมาธินั่นเอง เสนามารก็คือ กิเลสเล็กๆ น้อยๆ ที่เป็นบริวารของโลภะ โทสะ โมหะ ส่วนพระแม่ธรณี ก็คือ บารมีทั้ง 10 ข้อ ที่พระพุทธองค์ทรงบำเพ็ญมา เป็นคุณความดี เป็นกำลังใจให้ต่อผู้อำนาจของกิเลสทั้งปวง และตรัสรู้ในที่สุด
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ตามความสมัครใจ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาพุทธประวัติ ตอน ตรัสรู้ และเทศนาสั่งสอน จากหนังสือเรียน และจากเอกสารประกอบการสอน เรื่อง พุทธประวัติ ตอน ตรัสรู้และปฐมเทศนา
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกการตั้งคำถาม จากพุทธประวัติที่ได้ศึกษา มากกลุ่มละ 10 ข้อ พร้อมเฉลยคำตอบ
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันถามคำถามกับสมาชิกกลุ่มอื่นเรียงตามลำดับ ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ถามกลุ่มที่ 2
 - กลุ่มที่ 2 ถามกลุ่มที่ 3
 - กลุ่มที่ 3 ถามกลุ่มที่ 4
 - กลุ่มที่ 4 ถามกลุ่มที่ 5
 - กลุ่มที่ 5 ถามกลุ่มที่ 6
 - กลุ่มที่ 6 ถามกลุ่มที่ 1
6. นักเรียนกลุ่มผู้ถามจะเป็นฝ่ายเฉลยคำตอบ โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ากลุ่มใดตอบไม่ถูกหรือตอบยังไม่ครบถ้วนตามคำถาม กลุ่มผู้ถามจะเป็นผู้เสริมให้ถูกต้องครบถ้วน

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเพื่อทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับพุทธประวัติ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง พุทธประวัติ ซึ่งในใบงาน จะประกอบด้วย 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์ในพุทธประวัติ
 - ตอนที่ 2 เป็นการตอบคำถามเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับพุทธประวัติ
3. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงาน
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของพระพุทธประวัติ ข้อคิดสำคัญที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ และแนวทางการนำไปประยุกต์ปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต
5. ครูเล่าชาดกซึ่งเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์บำเพ็ญบารมี เพื่อจะไปเสวยชาติเป็นพระพุทธเจ้าให้นักเรียนฟัง ซึ่งอยู่ในชุดต้นตปิฎก นิกายขุททก ในเรื่อง มิตตวินทุกชาดก และราโชวาทชาดก
6. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากการฟังชาดก
 - ตัวอย่างข้อคิดที่ได้จากมิตตวินทุกชาดก เช่น ความกตัญญู ความไม่โลภ
 - ตัวอย่างข้อคิดที่ได้จากราโชวาทชาดก เช่น กษัตริย์ที่ครองแผ่นดินโดยชอบธรรมย่อมได้รับสิ่งที่ดีตอบแทน แต่ถ้ากษัตริย์ครองแผ่นดินโดยไม่ชอบธรรมย่อมได้รับสิ่งที่ไม่ดีตอบแทน ผู้นำประพฤติดี ผู้ตามก็ย่อมประพฤติดีตาม เป็นต้น
7. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม โดยนำข้อคิดจากมิตตวินทุกชาดก และราโชวาทชาดก ไปเป็นหลักปฏิบัติ ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้อย่างหลากหลาย โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) พุทธศาสนิกฯ. (2535). **พุทธประวัติประกอบภาพสำหรับเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.
 - (2) มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2526). **พุทธประวัติ เล่ม 1-3**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- 3) เอกสารประกอบการสอน เรื่อง **พุทธประวัติ ตอน ผจญมาร**
- 4) เอกสารประกอบการสอน เรื่อง พุทธประวัติ ตอน ตรัสรู้และปฐมเทศนา
- 5) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง พุทธประวัติ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรมหรือห้องพุทธศาสน์
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

th.wikipedia.org/wiki/พุทธประวัติ

www.learntripitaka.com/History/Buddhist.html

www.dharma-gateway.com/buddha.../chadok-050209.htm

www.dharma-gateway.com/buddha.../chadok-040404.htm

ข้อมูลจาก http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/18402/

The screenshot shows a web browser window with the URL http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/18402/. The page features a navigation menu with items like 'ในห้องเรียน', 'คลังความรู้', and 'สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม'. The main content area is titled 'พุทธประวัติ ตอน ผจญมาร' and contains three paragraphs of text. The first paragraph discusses the story of the Buddha's temptation by Mara. The second paragraph describes the Buddha's reaction to the temptation. The third paragraph explains the significance of the event. To the right of the main text, there is a sidebar with a user profile for 'โพลโดย satitkon' and a list of related content.

ในห้องเรียน | คลังความรู้ | สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

พุทธประวัติ ตอน ผจญมาร

g+ 0 | Tweet 0 | Like 0

พุทธประวัติ หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า เริ่มตั้งแต่ประสูติ เสด็จออกผนวช ตรัสรู้ ประกาศพระศาสนา จนถึงปรินิพพาน

หลังจากพระสิทธัตถะทรงเลิกการบำเพ็ญทุกรกิริยา ด้วยทรงเห็นว่า วิธีทรมานร่างกายนั้นมีประโยชน์อันถูกต้องสำหรับการค้นหาธรรม และได้ทรงตั้งพระทัยว่า จงทรงเลิกการปฏิบัติดังกล่าวโดยเด็ดขาด แต่จะกลับไปบำเพ็ญเพียรทางจิตให้มากขึ้นกว่าเดิมซึ่งเคยปฏิบัติมาแล้วแต่หนหลัง พระองค์จึงได้ทรงเริ่มเสวยอาหารตามปกติจนพระวรกายแข็งแรงขึ้นโดยลำดับ

ส่วนปัญจวัคคีย์ คือ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ อัสสชิ และมหานามะ ที่ตามเสด็จมาคอยให้ความดูแล เห็นพระสิทธัตถะกลับมาเสวยอาหาร ก็เกิดความไม่เชื่อคือ จึงชวนกันและหนีไปอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี

เมื่อพระสิทธัตถะทรงอยู่ตามลำพัง พระองค์ก็ทรงเริ่มบำเพ็ญเพียรทางจิต ก่อนเริ่ม ตอนเช้าทรงรับและเสวยอาหารที่นางสุยาลานำมาถวาย หลังจากเสวยแล้ว ได้ทรงนำเอาคิไลยอินทร์ หนึ่งนางมาบูชาและทรงสรงน้ำที่นั่น ตอนกลางวันได้เสด็จไปพักผ่อนในดงไม้สาละ ตอนเย็นได้เสด็จมุ่งหน้าสู่วิหารโศภิตะ ระหว่างทางทรงรับพญาคาจากนายโศภิตะและเสด็จต่อไปจนถึงต้นมหาโพธิ์ ทรงลาดหญ้าปูเป็นที่นั่งต่างบัลลังก์ทางด้านตะวันออกของโคนต้นมหาโพธิ์ และประทับนั่งบนแท่นหญ้าคานั้น ทรงตั้งพระทัยอย่างแน่วแน่ว่า "แม้เนื้อและเลือดในกายจะเหือดแห้งไป ไม่มีอะไรเหลืออยู่นอกจากหนัง เอ็นและกระดูกก็ตาม ถ้ายังไม่ตรัสรู้สังขาร จะไม่ยอมลุกขึ้นจากที่นั่งนี้"

โพลโดย satitkon วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2555

วิชา : สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บัณฑิต 1-3
หมวด : สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เข้าชม : 10,215 ครั้ง

เนื้อหาอื่นๆ : satitkon

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

3,478 views | 8 มี.ย. 55 satitkon

พุทธประวัติ ตอนที่ 1